

DOMOVINA

Uredništvo

Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak ponedeljek, sredo in petek ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krone. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inšertiranje znaten popust.

Novi podrobnosti o nasledniku prof. Jagića na dunajski slavistični stolici

priobčujejo za pražkim „Časom“, kterege notico je reproducirala tudi „Domovina“ dne 6. t. m. v jutranjem listu brnske „Lidové Noviny“, piše med drugim: „... Seja (profesorskega kolegija filozofične fakultete dne 31. oktobra) je bila burna in — naravnost protislovanska. Zavržen je bil stari terno in na prvo mesto postavljen jedini dr. Berneker, dosednji profesor na praški nemški univerzi, z večino 37 glasov proti 3! In pri tem so se čule baje popolnoma tudi besede: Maščevanje za Ljubljano in Prago! ... Gdn. Bernekerju je bilo dano na voljo, da si sam še nekoga zbere. V prvem ternu so bili ... (slovanski kandidati) vsaj navedeni, če tudi na način, ki bi je pravici v obraz! Na prvem mestu zopet dr. Berneker, na drugem dr. Milan vit. Rešetar, izredni profesor dunajske univerze, in dr. Murko, redni profesor na univerzi v Gradcu, in končno na poslednjem dr. V. Vondrák, izredni profesor na dunajskem vseučilišču. Sam referent profesor Jireček se ni mogel zdržati, ki je moral iz dolžnosti referirati o tem ternu, ironične pripombe, da se bode zdelo marsikomu čudno, da je najmlajši izmed kandidatov na prvem, najstarejši na zadnjem mestu. A kljub temu, da se je dalo s tem slovanskim kandidatom na to važno mesto malo upanja, določili so nemški šovinisti, ki se dajo voditi sedaj tudi v vedi le narodnim mržnjam, nov „terno“, kjer figurira najmlajši in najslabše kvalificiran Nemec sam.. Dunajska „Zeit“ je prinesla v večernem

listu dne 6. t. m. precej popačen izvleček, v jutranjem listu naslednjega dne pa nekak odgovor enega izmed dunajskih (nemških) vseučiliških profesorjev, ki pravi med drugim: „Dejstvo ... je, da je profesorski kolegij tokrat bolj nego navadno neječin, kar so povzročili večinoma osebni vzroki, deloma pa res tudi politični motivi. Da ni prišlo pri tem znanstveno stališče dovolj do veljave, že radi tega ni posebno čudno, ker so bili v kolegiju, ki je določeval o filologični stolici, zastopniki prirodoslovja v večini ... Ker je bil sklep profesorskega kolegija k temu še precej slučajen — od več nego sedemdeset profesorjev jih je bilo komaj štirideset navzočih — ni izključeno, da naučno ministerstvo predloga ne bo akceptiralo ter zahtevalo terno-predlog. Sicer pa je vzelo stvar v roke že več poslancev, ki jo mislijo sprožiti v parlamentu“. Kar je vmes, se skriva deloma s poročili „Časa“ in „Lidových Novin“, deloma priča, da odločujejo o Jagićevem nasledniku ljudje, ki niti ne vedo, da sta Murko in Vondrák dva znana slavista, ampak si predstavljajo pod tema imenoma samo enega slavista, Vondráka, s krstnim imenom Murko!!! O notici „Lidových Novin“ pravi ta profesor, da „vsebuje poleg precej pravih dat veliko absurdnega in pretiranega“, češ, pač noben pameten človek ne bo verjel, da oddaja vseučiliški profesor svoj votum sklicem: „Maščevanje za Ljubljano in Prago“.

Skušali smo se informirati, in dobili najprej zatrdilo, da je ta klic čisto verjeten, ker se je namigavalo že prej na nesposobnost enega izmed kandidatov z oponašanjem, „da

je vzel hčer slovenskega advokata za ženo“, in ker je obsodil kolegij v ravno isti seji s krepkimi izrazi češki praški „Pöbel“ ter izrazil nemški univerzi v Pragi svoje gorke simpatije. V poučenih krogih pa se odločno vzdržuje vest, da se je priporočal dr. Berneker primo et unico loco s stavkom: „Nočem sicer s tem maščevanja za Ljubljano in Prago, ostajam pa pri tem, da mora priti sem (na Jagićevo mesto) Nemec!“ Ta fraza je bolj zvita, smisel pa ostane ista! Tudi iz te fraze sledi to, na kar je opozoril dopisnik „Lidových Novin“ in kar je potrdil nemški profesor v „Zeit“: da sklep profesorskega kolegija ni plod ozirov na znanstvo, ampak na politiko. Poklicani branitelji so prostituirali svobodo vseučilišča in s tem predpisali slovanski delegaciji smer v tem vprašanju. Slovanska delegacija ima sedaj nalogo: te stvari ne sme izgubiti izpred oči, da se je ne postavi pred fait accompli; delegati posameznih narodov morajo pozabiti svoje posebne želje, in vsa slovanska delegacija se mora zediniti glede oseb, ki se jih naj priporoča, ker Nemci bodo priporočali samo enega.

Politični pregled.

Domače dežele.

Baron Bienerth se pogaja z vsemi strankami, a dosedaj se mu ni še posrečilo sestaviti parlamentarnega kabineta. Glavna ovira proti koalicijskemu ministerstvu je češko vprašanje. Nemci zahtevajo, naj Čehi priznajo veljavnost one jezikovne prakse, katero so nemško-nacionalni sodniki v Liberci

in drugod v minulem letu začeli izvajati. Čehi se temu odločno protivijo in zahtevajo, da se morajo brezpogojno zopet uveljaviti Stremayerjeve jezikovne naredbe, po katerih sta češčina in nemščina pri vseh sodiščih na celnem Češkem priznana jezika. Nemci zahtevajo nadalje, da se jim izroči trgovinsko ministerstvo in ponujajo za to Čehom poljedelski portfelj in ministerstvo dela, na mesto češkega ministrorjaka kandidirajo pa moravskega klerikalca dr. Hrubana. Proti tej kandidaturi je prinesel „Čas“ od 11. t. m. oster uvodnik, v katerem poziva vse napredne poslance, društva in korporacije, naj se tej kandidaturi odločno upro in onemogočijo, da bi klerikalec zasedel to mesto. To nikakor ne gre, da bi zastopal interese naroda, ki je poslal v državni zbor 80 naprednih in 25 nazadnjaških poslancev, klerikalec. Češko ministerstvo je obetalo, da postane s časom izborna, odlična in uplivna institucija. Ako pa postane žrtev klerikalcev, bi bil njega razvoj uničen in bi pozicija klerikalcev v čeli državi bila s tem zelo ojačena. Klerikalec naj bi odločal o čeških šolskih vprašanjih! Načrt je zelo pameten; ako bi se klerikalcem posrečilo pridržati portfelj javnih del, bi s tem dobili tudi odgojo obrtništva in delavstva v svoje roke, s češkim ministerstvom bi jim bilo izročeno češko šolstvo in naj zasede naučno ministerstvo še kak Stürgkh, pa imajo naenkrat vse šolstvo v Avstriji pod svojo oblastjo! Se li bodo napredne stranke uprle tej grozeči nevarnosti? Mnogo upanja ni, vse, posebno nemške stranke, mislijo samo na profit — občni blagor jim je pa deveta briga.

LISTEK.

Primož Trubar.

K njegovi štiristoletnici.

(Dalje.)

S takim, čisto na kratkonožni lazi slonečim duševnim orožjem je bila katoliška reakcija na akcijo Trubarja in tovarišev zlasti od l. 1550, ko se je začelo s slovensko knjigo na slovenski zemlji slovenska reformacija, v neprijetni poziciji: odpor je bil omahujoč, ker so nudili njegovi nositelji s svojim življenjem in stremljenjem nasprotniku daleč vidno tarčo ter vzbujali pri opozorjenem gledalcu antipatijo do svojih nauk; slaboten, ker je lahko obrnil nasprotnik z večjim upanjem na uspeh strelo nazaj. Strašilo z geslom ni oslabilo osti protestantskega sklicavanja na biblijo in samozavesti protestantskega poziva, naj se vsak na lastne oči prepriča v knjigah o resničnosti te ali

one izpovedi, pač pa večalo radovednost in krepilo sum, da se boje katoliški duhovniki iz sebičnih ozirov resnice, poleg tega pa še žalilo Slovence, ker je celih 24 let pomenjalo, da je slovenski pisati in čitati sploh prepovedano. Katolikom je manjkalo po-zrtvovalec in podcenjevali so silo tiskane besede v narodnem jeziku, magari je ta tudi slovenski. Prvi dve polemični slovenski katoliški knjižici (l. 1574) ste ostali zakasnel poskus! V vrstah katoliških duhovnikov iščeš zaman protestantske agilnosti in apostolske vneme: celo v Ljubljani so bili postali tako površni, da so pridigali komaj vsak četrt ali pol leta ... To so glavni izmed mnogovrstnih vzrokov, da je štela stranka luterskih med Slovenci od leta do leta več notranje prepričanih pristašev, ki so bili pripravljeni, da darujejo za svoje prepričanje kri in premoženje! Protestantov, ki niso postali to vsled zunanje sile, ker za vsiljeno prepričanje tudi Slovenec ni

dal počenega groša! Med sabo so postavljale tudi glave katolikov uspehe luterskih v slovenskih deželah v prvi vrsti na račun delavnosti predikantov ter mlačnosti, propalosti in nevednosti katoliških dušnih pastirjev; l. 1581 je poročal kotorski škof Pavel Bizancij z vizitacijskega potovanja po Slovenskem patriarhu: „Tu (v Ljubljani) je pet heretiških predikantov, ki so tako marljivi v svoji službi, da če bi katoliški duhovniki kazali le en del te pridnosti, bi bilo krivoverstvo kmalu povsod iztrebljeno ...“, nadvojvodu Karlu je pa govoril še jasneje: „Ako bi se naši duhovniki tako marljivo učili in s tako vnemo trudili za pouk ljudstva, kakor se trudi o krivoverci, bi verske razmere ne bile tako žalostne ...“.

V najbržem tempu je hitelo izpod okrilja katoliške cerkve na Slovenskem plemstvo, kateremu je obetal prevrat v daljavi cerkvenega premoženja, v istodobnosti pa nalagal žrtve za novo organizacijo, za slovenske knjige in pra-

vico obstanka; za njim je korakala hitrih korakov duševna inteligenca in svobodno polizobraženstvo po mestih in trgih; premišljeno so se jeli zdaj tu zdaj tam zopet zbirati pod zastavo „čistega evangelija“ kmetje, katerim je bilo vse sumljivo, kar je priporočal plemeniti zemljiški gospod, in ki so napovedali sredi najživahnejše verske agitacije brez ozira na medsebojna verska nasprotstva skupno protestantskemu in katoliškemu zemljiškemu gospodarju razredno vojsko; zdajpazdaj je utekel kak menih ali nuna, včasih je zašumelo v celem samostanu; le od slučaja do slučaja se je pridružil javno in definitivno bivši katoliški duhovnik, čeravno je obetala reformacija nižji duhovščini pravičnejše izgubljenje gmotnih razmer v svečeniškem stanu in četudi so bili odvisni čisto od protestantskega plemiča, ki je podeljeval beneficije: luterski jemljejo papežnikom splošno inteligentnejše, čitajoče, samostojnejše elemente.

Podrobno agitacijo z naglasom na

Ogrskemu ministru Andrassyju se je naposled posrečilo pregovoriti kralja, da je dal pedsankcijo njegovi volilni „reformi“. Predložil jo je tudi že parlamentu s prav nesramnim govorom, v katerem proslavlja ta svoj „politični švindl“, kakor je imenoval grof Hedervary ta atentat na politične pravice ogrskih državljanov, kot delo posebne državniške modrosti in posebnega patriotizma. Pluralna volilna pravica bo na Ogrskem torej bržkone uzakonjena. Koalicija je prelomila dano svečano obljubo, da izvede tudi na Ogrskem splošno in jednako volilno pravico ter je tudi kralja prisilila, da je odstopil od svoje zahteve, da se mu dana obljuba zares izpolni. Kako je prišlo do tega? Gotovo potom raznih barantij. Plemenitaši, ki tvorijo jedro jedne koaliranih strank, so dobili od Košutovcev, ki so v večini, 100 milijonov kron, katere jim bo izplačalo ogrsko ogrsko poljedelsko ministerstvo v desetih letnih obrokih po 10 milijonov po naslovom „olajšav za parcelacijo“ veleposestev. Vlada bode kupovala in silno preplačevala one dele plemenitaških veleposestev, katere bodo potem razparcelirali in po koščkih razprodali. S tem pride obožana aristokracija zopet do denarja in bode z navdušenjem glasovala za Andrassyjevo reformo. Klerikalna ljudska stranka, ki je tako radikalno zahtevala splošno jednako in tajno volilno pravico, dobi tudi nagrado v gotovini in sicer bode zvišana kongrua za 16 milijonov kron na leto ter bode takoj opustila svoje opozicijsko stališče in bode po „transakciji“ glasovala za Andrassyjevo volilno „reformo“. Kaj je pa dobila največja stranka ogrskega parlamenta, skozi in skozi vladna stranka osemindesetnikov in stranka neodvisnosti? Ali se bodo ti ukročeni tigri morda zadovoljili z osebnimi uspehi in ostanejo zvesti „programu“ svojega voditelja Ferencu Kossuthu? Njih sleparstvo in goljufija z družabnim in državnopravnim radikalizmom je prišla po njih krivdi na dan. Ogrsko plemstvo, videče rastočo popularnost Košutovcev, je celo stranko okupiralo in jo pognalo v radikalno državnopravno nespravljivost, je pa potem stranko v odločilnem trenutku pustilo na cedilu in se na celi črti umaknilo. Pri tem umikanju so plemeniti gospodje zase rešili, kar se je dalo rešiti in sicer nadvlado plemstva v državi, gospodarske in politične privilegije — „Čast“ so sicer pustili na bojišču, ta je pa na Ogrskem itak samo „uzorec brez vrednosti“. Tako pride torej na Ogrskem do Andrassyjeve volilne „reforme“. Ta snažna koalicijska gospoda, ki je ogrske držav-

ljane okrala za denar, je bode oropala tudi za politične pravice. Uspeh pa ne bode trajen. Socijalna demokracija in narodnosti sklicujejo po vsem Ogrskem protestne shode, povsod se probuja novo politično življenje, kakoršnega še ni bilo na Ogrskem in ko se zane-marjeno ljudstvo zave svojih pravic, požene vse one sleparje, ki so je hoteli ukovati v nove okove Andrassyjeve volilne „reforme“.

Štajerske novice.

— **Plakate za „Martina Krpana“** je razposlalo „Celjsko pevsko društvo“ v velikem številu društvom in posameznikom. Ker so na njih inserati celjskih slovenskih tvrdk, jih naj v interesu celjskega slovenstva razširijo med člane, znanke in prijatelje.

— **„Celjsko pevsko društvo“** prosi vse one, ki imajo od njega note, knjižice z gledališkimi igrami itd., naj iste takoj vrnejo!

— **Martinova veselica** se vrši v nedeljo, dne 15. novembra v „Skalni kleti“ pri Celju. Na vsopredn je godba, petje, dražba Martinove gosi v prid Ciril-Metodovi družbi, ples. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 30 vin. Vabljeni so vsi prijatelji poštene domače zabave.

— **Glavni zbor „Narodne stranke“**. Poročilo g. dr. Kalana je poročevalec „Domovine“ močno skrajšal in deloma tudi krivo razumel. G. dr. Kalan je izjavil, da so dogodki septemberskih dni pojavi splošnega vsenemškega gibanja proti jugu in da je hotel tudi načelnik celjske policije dr. Ambrožič s svojim nastopom na občnem zboru „Südmarke“ v Beljaku doseči večji interes severnih Nemcev za južne avstrijske dežele.

— **Knjigovodstveni tečaj** za funkcijonarje novih raifajznov in za druge može in mladeniče, ki se žele poučiti o zadružništvu, priredi zadnje dni tega leta „Zadružna Zveza“ v Celju. Prijave je treba poslati „Zadr. Zv.“. — Kakor čujemo se bo poljudno predavalo o ustroju zadrug, namenu in ciljih zadružništva itd.

— **Ljudska predavanja**, olepšana s skijoptičnimi slikami priredi od decembra naprej v celjskem „Narodnem domu“ „Zveza narodnih društev“.

— **Namesto venca na krsto rajnega dr. Dečka** so darovali družbi sv. Cirila in Metoda žalski tržani znesek po K 48'30 z geslom: „Rajn. požrtvovalnemu rodoljubu dr. Ivanu Dečku hvaležni žalčani.“

— **Mesto venca na krsto pokojnega g. dr. Ivana Dečka** so darovali

„Dijaški kuhinji v Celju“ in sicer: Rodbina Marschitz v Braslovčah 10 K in „Vranska Vila“ pri pevski vaji nabrano svoto 25 K. Prisrčna hvala!

— **Poslanec Marešl** ima jutri zvečer v celjskem „Nemškem domu“ shod.

— **Kljun Martinove gosi** se je v veseli družbi, zbrani v „Skalni kleti“ pri Celju o priliki godovanja gg. Šegula, Pavharja in Stanteja v sredo, dne 11. nov. zlicital za 13 K v prid Ciril-Metodovi družbi. — V isti družbi se je nabralo za ljubljanske žrtve 2 K 10 vin. in za „Narodni sklad“ 4 K 40 vin. Darovalci so bili po pretežni večini naši vrli narodni delavci.

— **Govorice o kompromisu**. Z ozirom na neresnična poročila „Slovenca“ in „Slov. Gospodarja“, češ, da je „Narodna stranka“ sklenila glede volitev v deželni zbor prek glav „K. zveze“ dogovor z nekaterimi dosedanjimi poslanci, ki stoje izven strank, nas prosi izvrševalni odbor narodne stranke pojasniti: Ta govorica je popolnoma neutemeljena. Res je le, da se je v zmernih krogih kmečke zveze pred shodom zaupnikov kmečke zveze priporočal kompromis na ti podlagi, da bi dobila „Kmečka zveza“ 6 poslancev in deželnega odbornika, samostojni konservativci 3 poslance, „Narodna stranka pa 4. Iz naše strani se ni druzega zgodilo, nego da se je vprašalo izven strank stoječe poslance, kaj nameravajo storiti. Odgovor je bil pri nekterih, da na noben način več ne kandidirajo, pri drugih pa, da kandidirajo le v slučaju splošnega kompromisa, o slučaju, da se kompromisna pogajanja razbijejo, sploh ni bilo razgovora.

— **Klerikalno rodoljubje**. Klerikalni stranki je neljubo, da smo podarjali, da je njih bojaželjnost slovenskim koristim škodljiva. Zato so se zopet poprijeli obrekovanja najuglednejših članov narodne stranke. Sumničijo v uvodniku „Slov. Gospodarja“ dr. V. Kukovca in dr. Stikerja, ker sta baje v nekaterih slučajih pri sodnji nemški govorila. V slučaju dr. Stikerja je stvar sledeča. Nemški odvetnik dr. pl. Jabornegg je izročil tik pred neko kazensko vzklčno razpravo dr. Hrašovčevemu namestniku dr. Stikerju zastopstvo neke stranke, ker je bil sam zadržan. Stranka sama ni prišla. Dr. Stiker, ki je dobil od dr. Jabornegga seveda nemško informacijo, je bil mnenja, da se je stranka nemško zagovarjala ter je naravno imel svoj zagovor v tem jeziku. Najodločnejši slovenski odvetniki bodo priznali, da postopanje dr. Stikerja ni v nasprotju s splošno prakso slovenskih odvetnikov

v ti zadevi. Tudi je vsem poučenim krogom znano, da ravno pisarna dr. Hrašovca z največjo doslednostjo zastopa pravice slovenskega jezika. — Smešno je torej sumničenje iz strani, ki o slovenstvu govori le, če treba Slovenca grizti.

Slučaj dr. Kukovca je pa sledeči: Dr. Kukovec je bil uradno postavljen kot zagovornik onega madžarskega bogoslovca, ki se je klatil po samostanu v Rajhenburgu in župniščih v Rajhenburgu, na Vidmu in v Krškem ter je tamkaj slovenske duhovnike okradel. Značilno je, da so vsi ti duhovniki pred sodnijo kot priče zašišani, izključno nemški govorili. To iz narodnega stališča ni bilo pravilno in je s prakso celo v nasprotju. Madžarski bogoslovec Oskar Segh ni znal besede slovenski. Zagovornik dr. Kukovec je mogel z njim le nemški občevati. Vsi slovenski odvetniki bodo priznali, da je naša načelna zahteva, da naj se govori in obravnava glede slovenskih obtožencev vse le slovenski. Mi grajamo nasprotno postopanje nemških sodnikov in zastopnikov z utemeljitvijo, da vendar v prvi vrsti treba jemati ozir na jezik stranke, ki mora razumeti, kar se o njej govori. Kako moremo drugače postopati, če kot Slovenci zagovarjamo obtoženca, ki pa ne zna slovenski? Vsi slovenski odvetniki v Celju so doslej obtožence, ki slovenščine niso bili zmožni, le nemški zagovarjali in je to le pravično in dosledno. Enako je g. dr. Kukovec nemški govorečega Segha nemški zagovarjal, k čemur pripomnimo, da se je to zgodilo potem, ko so slovenski duhovniki kot priče v ti zadevi izključno nemško izpovedali. Iz tega je razvidno, kako smešen je oni znani gospod, ki si tu s sumničenjem služi lavorike. Slučaj dr. Kukovca s sodnim svetnikom dr. pl. Kočevanjem je pa še manj primeren za sumničenje. Dr. pl. Kočevan, ki je kot varški sodnik hotel pod roko prodati neko nemško hišo Nemcem, je prej vprašal mimogrede tudi dr. Kukovca (ne kot prizadeto stranko in ne kot zastopnika), ali ve za kakega slovenskega kupca. Tozadevni odgovor si je dr. pl. Kočevan zapisal kot uradno znanbo ter je prosil dr. Kukovca, ki niti slutil ni, da se jemlje njegova izjava na zapisnik, naj svoj od dr. pl. Kočevanja nemško zapisan odgovor, podpiše. In to zadostuje „Slov. Gospodarju“, da v uvodniku koga sumniči nenarodnega postopanja. In to stori dr. Korošec, ki c. kr. uradom, kjer znajo slovenski in tudi radi slovenski občujejo, dosledno le nemški piše! Častikraja je pri klerikalcih na dnevnem redu.

izključnosti nasprotne ideje je spremenjala parlamentarna borba deželnih stanov s katoliškim vladarjem, v kateri so proglasili stanovi zvezo med dovoljenjem sredstev v procvit dinastije in obrambo dežele, ki jih je zahteval od njih knez, in med priznanjem sprememb na verskem polju, ki so jih predlagali knezu oni. Začetkoma so naglašali obhajilo pod obema podobama in odpravo celibata, predno pa je knez v okvirju katoliške cerkve prvo l. 1554 dovolil in drugo obljubil izposlovati, so se (kljub prepovedim) tudi druge zahteve protestantizma tako utrdile, da ta koncesija in obljuba duhov ni pomirjala. Dočim je pustil vladar še vedno naglas na absolutni izključnosti protestantskega veroizpovedanja, so začeli reklamirati stanovi v prvi vrsti za se, v drugi tudi za kmeta in meščana kot božje in naravno pravo, svobodo, da smejo po svoji vesti izbirati med katoliško ali protestantsko vero, češ, „ako bi kdo to zatajil in se temu protivil, kar spozna v svoji duši in v svoji

vesti za resnično, bi bil to največji greh, ki mu sledi obup in poguba.“ S svojo parlamentarno taktiko so zavlačevali uspešno izvršitev vladarjevih protireformacijskih odlokov ter odkupili po desetletja trajajoči prisiljeni toleranci novi organizaciji oficijelno priznanje: l. 1572 sta dobila plemenita stanova gospodov in vitezov za svoje in podložnike svobodo veroizpovedanja in bogoslužja; izmed slovenskih mest se je priznala sicer samo Celovcu in Ljubljani pravica do protestantskih cerkva in šol, vendar se je l. 1578 vsem tržanom in meščanom slovesno zatrdilo, da jim radi verskih stvari ne bo delal nikdo sile, t. j., da se smejo udeleževati izven svojega okoliša protestantske službe božje; izključene so ostale sekte, ki so se med Slovenci slabo razvijale.

Razmerje med luterskimi in papežniki na Slovenskem je okolu l. 1580 že približno sledeče: med plemstvom so katoliki izjeme; po mestih in trgih je večina protestantska, katolicizem se

drži le pri najnižjih slojih; med kmeti je na zunaj večina še katoliška, v posameznih krajih prevladuje protestantizem ali se stvarjajo močne protestantske skupine, razporežene se na giblje v protestantsko smer. Sklep za bodočnost: pod zaščito priborjenih pravic potegne protestantizem z duševnim orožjem v doglednem času ogromno večino stanovalcev slovenske zemlje na svojo stran.

Tu so združili voditelji katoliške reakcije svoje sile, da priskrbe vladarju sredstev za nasilni naskok na protestante; celo patriarhov vizitator je namenil knežjemu fisku globo omakeževanih katoliških slovenskih duhovnikov, katero je cenil na 20—25.000 cekinov. Pri koncesijah protestantom se je vladar izogibal vsak dvom izključujoče jasnosti, in novi red jezuitov jim je pomagal najti izhod. Surova sila je stopila kot glavno orožje katoliške protireformacije v ospredje in stiskala slovensko cerkev že od vseh strani, ko je umrl leta 1586 v Derendingenu

na Württemberskem njen prvi pastir Ko se je poslavljajal 12 let pozneje od domovine Trubarjev sin in naslednik Felicijan, je bila usoda slovenske cerkve z ukazom, da se morajo vrniti vsi meščani in kmetje v katolicizem ali pa prodati imetje, pustiti v domovini dobršen del kupnine kot odhodni davek in se izseliti, že zapečatena in verski svobodi plemstva, ki je izgubljala vsled lojalnosti navzgor in samopašnosti navzdol tla pod seboj, dnevi že šteti. Kraljevi komisarji so preplavili deželo, klicali ljudi po vrsti pred se ter zahtevali prisego na katolicizem ali odhod. Ob njihovi strani so rožljali vojaki z orožjem... In rušile so se protestantske cerkve, in razdirala so se protestantska pokopališča, in odmerjale so se omahljivcem kazni, n. pr. 1000 zlatov onemu, ki ni hotel iti k spovedi, in zažigale so se protestantske knjige, in v sveti boli in jezi so se stiskale slovenskim protestantom roke v pesti.

Dalje prihodnjič.

Zaplenjeno!

tako nesramno, da bi se bil skoraj nalezal batin, če bi se na njegovo srečo navzočim na zdelo nevredno umazati si svojih rok. Moža je zelo jezilo, ker ga je bil zavedni tukajšnji trgovec g. Prislav v svoji trgovini spremil do vrat z željo, da se naj nikdar več ne prikaže v njegovi prodajalnici, in si je potem hladil jezo s tem, da je proval Slovence. Med drugim je tudi zagrozil — ne ustrašite se ljudje božji, da se bodo vsi nemški trgovci združili in ne bodo nobene stvari več prodali Slovincem. Strašno! Na slovenske trgovce on sploh ni navezan, je dejal. Potemtakem je Hrvat Kovačec menda prišel samo izzivat v Gornjigrad, ali pa je tako slab geograf, da je mislil, da leži naš trg že kje v rajhu. Zelo interesanten človek!

Sramota pa je, da je imel Kovačec v okolici večjo srečo pri nekem trgovcu, ki se sicer vedno ponaša, da je Slovenec a podpira nemškutarje. Za sedaj pokrijemo moža še s plaščem krščanskega usmiljenja, a če se še kaj takega pripeti, pridemo takoj z imenom na

Zaplenjeno!

— Iz Gornjegograda. Osebnosti. Za tukaj imenovani sodni pristav g. dr. Sernec je nastopil službo. Avskultant g. dr. Hinkelberger je odšel v Brežice. Davkarijski kontrolor g. Radojca Vivod je odšel na Vransko, njega tukajšnji naslednik g. Stadler je došel iz Šmarja p. Jelšah.

— Imenovanje. Naučni minister je imenoval suplenta na mariborski gimnaziji g. dr. Lj. Pivka za glavnega učitelja na mariborskem učiteljskem. Častitamo!

— Onim, kateri hočejo dvigniti denar iz nemških hranilnic na Spod. Štajerskem, ni treba hoditi samim po denar, temveč naj izroče knjižice domačim hranilnicam in posojilnicam, katere bodo brez vseh stroškov dvignile denar in tudi brez izgnbe obresti.

— Slovenjbištrška železnica bo menda začetkom decembra že gotova. Delo ovira sedanji sneg. Vlaki z gramozom morejo voziti že do mesta.

— Hotel „Avstrija“ v Slovenski Bistrici uspeva prav dobro, kar je pred vsem zasluga hotelirja g. Rud. Starovašnika, ki se trudi postreči svoje goste v vsakem oziru prav povoljno. Zaradi lepo opremljenih sob za tujce in izborne kuhinje priporočamo hotel „Avstrija“ osobito trgovskim potnikom ter sploh tujcem, ki pridejo po opravkih v Slov. Bistrico.

— Dr. Vošnjakova ljudska knjižnica v Slov. Bistrici. (II. izkaz prispevkov). Anton Šlamberger, c. kr. notar v Kranju 25 K. Ivan Grobelšek, Dom. Paskolo, dr. Bog. Vošnjak, Posojilnica v Makolah, po 10 K. dr. Urb. Lemeš, Fr. Boh, po 5 K. Mila Schreinerjeva 4 K. Al. Celinšek, Otilia Feigelova, P. Gregorc, T. Kamšek, Mici Šuceva, J. Špes, Al. Pinter, L. Vazzas, Ig. Založnik, po 2 K. Jože Cvahte, Golob, R. Ilvšek, Mijo Schwarz, A. Špan, L. Schunderl, P. Zafošnik po 1 K. Fr. Cvahte 50 v. — Knjige so darovali: M. Bohakova, Ot. Feigelova, Lj. Schreinerjeva, Fr. Čeh, J. Grobelšek, P. Gregorc, dr. Lukman, Alb. Novak, dr. Jož. Vošnjak, M. Vrščič, Ig. Založnik in Prosveta. Hvala vsem, živeli posnemovalci!

— Iz Vidma ob Savi. Dolgo časa smo molčali in prizanesljivo gledali vsako nesramnost, ki so si jo dovolili uprizoriti naši nemškutarji. Baš zaradi tega jim je zrastle greben in učinili so že take reči, ki presegajo meje in se morajo kot najnižje prostastvo obsojati.

Na dan Vseh svetnikov so postavili narodni Videmčani na ondodnem pokopališču krasen spomenik padlim ljubljanskim žrtvam in kmečko ljudstvo je ta čin odobraval in sočutno simpatiziralo z nesrečniki. Ljudstvu se je zdejo to kot nekaj čisto logičnega, da se spomin padlih slavi na tak način in ni bilo čuti glasa, ki bi temu ne soglašal. Pardon! Pač se je iznašel človek, ki nima srca za nesrečnike in upal si je na najdrznejši način žaliti in motiti soglasje. No, vsaj tak človek, ki je očitno najeti zaveznik videmske nemškutarije (a la Kužnik, Pleterski, Heine) se pač ne more več prištevati med naše dobro in zavedno ljudstvo in le častitati je našim nemčurjem nad takim — — — Že veste, kaj mislim.

Naše ljudstvo tudi ne bo pustilo, da bi kdo na tak način žalil njegov verski in narodni čut in bodite prepričani gg. Kužnik, mesar in gostilničar etc., da bode vedelo iz tega izvajati svoje posledice.

— Nesramna žalitev in napad na Slovence v Vidmu. V noči od srede t. j. 4. t. m. ob pol 7. uri zvečer je napadel Kužnikov vajenec, nekega, mirno svojo pot idočega Slovence s kamenjem in vpil za njim: „Ta prokleti Slovec hudičev“. Če je mlekozobi vajenec prišel sam na to brilantno idejo, ali ga je pa kdo podhujskal, ne vemo, mogoče je to znano g. Kužniku. Z vso zadevo se peča sedaj žandarmerija.

— Umrl je v Žetalah pri Rogatcu star vojak Simon Kores, 73 let star. Bil je dvakrat v vojski. Mož ni celo svoje življenje kadil in se je vendar postaral.

— Stepli so se minulo soboto pijani fantje v neki gostilni v Selnici ob Dravi. Smrtno nevarno je bil ranjen fant I. Gričnik.

Pogorelo je minulo nedeljo hišno in gospodarsko poslopje posestnika Rižnarja v Smolincih, fara Sv. Anton v Slov. gor.

— Uravnava Sotle bode vendar sčasoma prišla v tek. Stroški so proračunjeni na 1.700.000 kron. Načrt je že izdelal štajerski deželni odbor. V zgornjem teku bode treba le poglobiti strugo; stroški za to so proračunjeni na 50 tisoč kron. Polovica zgoraj omenjene vsote odpade na Hrvaško, polovica na Štajersko. Želeti je sedaj samo, da se dela pravilno začnejo, in ne tako kakor pri Pesnici!

— Morilec žene — oproščen. V Gradcu se je vršila minule dni senzacijonelna sodnijska obravnava proti kavarnaju Ign. Göllesu, kateri je ustrelil svojo ženo, ki je imela razmerje z drugim možem. Gölles je bil pred porotniki oproščen.

— „Strinjali se bomo s cesarjevo voljo“, pravijo Nemci, „ako bomo dne 1. decembra namesto razsvetljave oken v Celju darovali za „Südmark“ in „Schulverein“. Menda še nismo tako daleč, da bi cesar odobral nasilno germanizacijo slovenskih zemelj! Zategadelj to ni ničesar drugega kakor goljufati nekatere patrijotično misleče ljudi za nekaj kron. Prigoljufani denar pa ne bo imel blagoslova!

— Za Družbo sv. Cirila in Metoda je daroval g. dr. Lemež iz Slov. Bistrice 10 K na mesto venca umrlemu dr. Ivanu Dečku.

— Za družbo sv. Cirila in Metoda je daroval g. dr. Hrašovec 20 K namesto venca umrlemu dr. Dečku.

— Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal kaz. zagovornik g. dr. Milan Gorišek pri Sv. Lenartu kot zastopnik Fr. Posingerja globo v znesku 20 K, katero so plačali gg. Ant. Habjanič, Ant. Repa in Ant. Keni, posestniki v Zg. Porčiču.

— Za družbo sv. Cirila in Metoda je o priliki odhodnice g. Stadlerja v Šmarji nabrala učiteljica gđa. Zupančič 20 K, a domači tamburaši na dan svoje vinske trgatve 50 K.

— Iz Selnice ob Dravi. Dopis iz našega kraja je menda redka prikazen. Sicer pa nimamo časa za poročevanja, saj se ob nedeljah v domačih gostilnah pomenimo česar je treba. Pa letos smo jo hvala naši pameti pošteno izkupili. — Bog nas je obdaril z obilnim sadjem in marsikateri kmetič, se ob nedeljah ponosno sprehajajoč po svojem sadonosniku, je imel nade za lepe dohodke. Pa kaj. — Pri nas je kupovalo sadje prvo štajersko kletarsko društvo v Mariboru po svojem mešetarju iz Ruš za tako nizko ceno, da presega vse meje. Ne vemo, ali smo dobili plačano vozino ali jabolka ali trud.

Slišali pa smo iz zaupne strani, da nam je mešetar precej manje izplačal, nego je društvo predpisalo. Prosimo tedaj imenovano društvo, da nam ta slučaj takoj pojasni, ker drugače si bomo pravico poiskali drugod. — Dobiček je šel v žep nemškutarskega mešetarja, mi pa smo si pameti kupili za svoj denar. Kaj pa sledi iz tega slučaja?

Slovinci ustanovimo si prej ko slej zadrugo, ki se bo pečala z nakupom in razpečevanjem vseh pridelkov kmeta, da ne bo naš trud v prid nemškim izkoriščevalcem. — Za nas Selnice je pa tudi zadnji čas, da se prebudimo iz zimskega spanja in da začnemo resno misliti na našo narodno in gospodarsko organizacijo.

Sentjančan.

— Prijateljstvo je lepa reč, še posebno pa, če je kdo prijatelj z mariborsko mestno policijo. Pred nekaj dnevi je bil v Mariboru v Jožefovi ulici po noči neznanski kraval. Nek mariborski „purgar“ je tako razsajal, da so se morali ljudje v vseh bližnjih hišah iz sna probuditi. Ta razgrajac je bil, kakor poroča „Arbeiterwille“ od 8. t. m., lekarnar Max König, ki se je bil tako opil, da „ni vedel kaj počenja“. V svoji pijanosti je prihrulil tudi v stražnico, kjer je stražnike prav surovo opsoval. In kaj se mu je zgodilo? So li čuvaji miru in reda tega psavača in razgrajaca morda prijeli in ga djali na hlad, da se mu pijanost skadi? Kaj še! Pustili so ga, da je šel spat domov in ko je svojo pijanost prespal, se je vsedel in napisal velmožnemu mariborskemu „Amtsvorstandu“ to-le pismo: „Cenjeni gospod predstojnik! Z obzirom na to, da sem bil dne 29. oktobra ob dveh ponoči v takem stanju, da si nisem bil v svesti, kaj delam in sem v takem stanju prišel na stražnico v Berggasse, prosim mestno stražo, naj mi moje vedenje oprost, storil sem to samo pomotoma. Najljudnejše Vas prosim, gospod predstojnik, dajte prizadetim stražnikom moje opravičenje na znanje. Zahvaljujoč se Vam za prizanesljivo postopanje beležim z odličnim spoštovanjem Max König.“ Prinašamo ta dokument, ki bolj zgovorno in prepričevalno kakor karkoli drugega dokazuje nujno potrebo, da bi že bila končno policija v Mariboru podržavljena. Obenem pa pribijamo to, kot krasno ilustracijo samouprave v nemških mestih na Spodnjem Štajerskem!

— Za „tlačene“ Nemce na Spod. Štajerskem in Kranjskem so nabrali v torek mariborski Nemci 3 tisoč kron.

— „Naša bodočnost“ se imenuje list, kateri izhaja kot brezplačna priloga „Domačemu ognjišču“. List je namenjen za mladino, katera je šoli odrasla in je tudi v tem smislu izborna urejevan. Ker se list (žalibog) ne more zase naročiti, priporočamo starišem in

— V Mali Pristovi pri Šmarju vrta neka češka banka za premog.

— Iz Rečice. Gornjegrajsko učiteljsko društvo zboruje v nedeljo, dne 15. t. m. na Rečici točno ob 11. uri dopoldne v tukajšnji šoli. Ob 1. uri popoldne je skupni obed v gostilni Čuježevi, kjer se popoldne vrši prosta zabava, ki obeta biti prav prijetna. Prijatelji in prijateljice učiteljstva dobro došli pri „Martinovi gosi“ in novem vinu.

— Savina, društvo kolesarjev gornjegrajskega okraja ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 15. t. m. na Rečici ob 3. uri popoldne v gostilni Čuježevi. Glavna točka je razgovor in sklep: ali naj društvo ostane ali naj se razpusti. Posebna vabila se ne pošiljajo. Vsaka kolesarica in vsak kolesar dobro došli!

— Iz Gornjegograda. Pretečeni teden se je pripeljal v naš trg neki Kovačec, potnik tvrke Koss v Celju in je v neki tukajšnji gostilni izzival

mladini, da si pridno naročujejo „Domače ognjišče“. List izhaja mesečno in stane za celo leto samo dve kroni. Zlasti naša društva in slavno učiteljstvo prosimo, da list pridno širijo. Pomagal bo vzgajati našo mladino v samostojne, trezne in delavne ljudi, kakoršnih najbolj potrebujemo.

— **Pogorelo** je v torek opoldne skladišče sena in slame gosp. Adama Kincla iz Št. Jurja ob J. ž., katerega je imel v gospodarskem poslopu nekdaš Eppingerjevega posestva pri Slov. Bistrici. Zgorelo je za 15 vagonov sena in 2 vagona slame. Kdo je zažgal še ni znano. Škoda bo znašala nad 10 tisoč kron.

— **Za podporno društvo slovenskih visokošolcev** v Gradcu je nabral med našimi deželnimi poslanci g. profesor Fr. Robič, dež. poslanec in odbornik, 125 K. Za to vsoto so blagovolili darovati: g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik, 20 K; g. dr. Fr. Jančič, okrožni zdravnik, 10 K; g. dr. Fr. Jurtela, odvetnik in dež. glavarja namestnik, 20 K; g. Ivan Kočevar, trgovec in posestnik, 20 K; g. dr. Miroslov Ploj, c. kr. dvorni svetnik pri upravnih sodnih in drž. poslanec, 20 K; g. Ferdo Roš, župan in posestnik, 10 K in g. Fr. Teržlav, posestnik, 5 K. Za lepo darilo se v imenu podpirancev zahvaljuje odbor.

— **Občni zbor podpornega društva za slovenske velikošolce na Dunaju** se vrši v soboto 14. dne novembra 1908 l. ob 6. uri zvečer v prostorih Slovenske Besede na Dunaju I. Drachengasse 3.

— **Kolegi slovenski železniški uradniki!** Do sedaj ste bili, oziroma ste še udje „Österr. Eisenbahn-Beamten-Vereina“. S tem Vas pozivljamo, da bi se k našemu društvu čeških železniških uradnikov pridružili, in kot udje vpisali. Naše društvo šteje do sedaj okrog 3000 udov, je ravno tako močno kakor „Österr. Eisenbahn-Beamten-Verein“ in pounja iste ugodnosti kakor imenovano društvo.

Udje uživajo brezplačno pravno pomoč; društvo oskrbuje vdove kakor tudi zapuščene s fonda podpor.

Društveni časopis izhaja dvakrat mesečno in se dostavi vsakemu brezplačno na dom. V tem časopisu se bodo tudi članki v slovenskem jeziku tiskali in ako se sčasoma zadostno število udov oglasi, ostvarila se bodo lokalna društva s sedežem v Ljubljani, Trstu in v Gorici, katera se bodo v kratkem času od Prage odcepila in morala samostojno spojit v eno društvo slovenskega železniškega društva s sedežem v Ljubljani.

Upamo, da naš poziv ne bo brezuspešen in pričakujemo mnogobrojnega vpisovanja k našemu društvu.

Spolek českých úředníků železničních v Praze.

Brežiške novice.

— **Vlomi.** Tukaj so pretekli teden ponoči vlomili tatovi v prodajalno peka Polanška, drugi dan pa v trgovino Lebarjevo; breška policija tega seveda ne sliši. Ako pa kdo le malo zakriči „Živijo“, takoj so vsi policaji na mestu.

— **Na brežiški pošti** so še vedno čudne razmere. Vpokojeni prejšnji poštar, oče sedanje poštarice, dobiva nagrado, da oddaja pošto k večernemu vlakcu, a pripeti se, da poštar in hlapci zaspijo ter pošta poštni vlak zamudi, stranke pa čakajo zjutraj zaman pošiljatve. Pošta se zjutraj malokedaj točno ob 8. uri odpre, ker še ni vse vrejeno; seveda razglednice se morajo natanko pregledati in časopisi prebrati, za kar je treba dalj časa. — Napis ima pošta še vedno samo v blaženi nemščini.

— **Nemški potnik Barta z Dunaja** ni dobil v nemškem domu stanovanja, ker je v „Narodnem domu“ večerjal; ako pa nemški potnik pride na večer v družbo slovenskih trgovcev, napravi drugi dan gotovo kupčijo z njimi. Tudi trgovci morajo vpoštevati geslo: „Svoji k svojim“.

— **Brivec Pajdaš** ima v izložbi Bismarkov kip ter prodaja „Südmärkine“ znamke, vendar to ne moti nekatere Slovence, da še vedno k njemu zahajajo.

— **Umekova trgovina** je dobila na izložbenih oknih nemške napise — tudi napredek.

— **Martinov večer** priredi „Čitalnica“ v Brežicah v prostorih „Narodnega doma“ dne 15. t. m. gledališko predstavo, petjem in tamburanjem.

Druge slovenske dežele.

— **Dijaško podporno društvo „Radogoj“** ima svoj redni občni zbor v soboto dne 28. novembra t. l. v mestni dvorani v Ljubljani ob 6. uri zvečer. Vspored običajen.

— **Burja silovito razsaja** po Trstu. Doslej je dosegla hitrost 83 km na uro. Doslej še ni bilo nobene večje nesreče.

— **Nesreča na železnici.** Na postaji Verd, južno od Ljubljane, je včeraj ponoči skočil stroj tovarnega vlaka s tira. Zgolilo se ni nikomur ničesar.

— **Umrl** je v Novem mestu starosta kranjske duhovščine, kanonik Jož. Hočevan, star 86 let.

— **Simon Gregorčičev „Hrib“** v židovskih rokah. Maja 1903 je prodal pesnik S. G. svoj „Hrib“, kjer je živel dolgo vrsto let in spisal mnogo svojih krasnih pesmi nekemu Lahu za 8 tisoč kron. Ta je dal hišo prenoviti in jo je prodal sedaj nekemu Židu iz Trsta za 18 tisoč kron.

— **Generalni štrajk** je proglasilo delavstvo na reki zaradi nasilstev madžarske in hrvaške vlade. V štrajk je stopilo 11 tisoč delavcev.

— **Prepoved točenja novega vina** se je izdala na Goriškem. Tam se novo vino ne bo smelo odslej točiti po gostilnah do Novega leta, da se more prodati staro vino, katerega je še v izobilju.

— **Načela in programi**, se razume, da klerikalna, stoje tržaškemu klerikalnemu lističu „Zarji“ višje ko narodnost in jezik. Kako se ta izjava lepo krije z dr. Krekovo! A če je treba ljudem nasuti peska v oči, so vsi klerikalci čistokrvni slovenski narodnjaki in pripravljeni, da vsakomur oči izkopljejo, kdor bi dvomil o tem!

— **V Beljaku** se naseli v najkrajšem času slovenski odvetnik.

— **Postojna** bi bila rada povzdignjena v mesto. Občina je vložila tozadevno prošnjo na cesarja.

Velikansko podzemeljsko jamo so zasledili na Opčinah poleg Trsta. Po jami se hodi eno uro. Veličastna „katedrala“ v tej jami meri v premeru 240 m, v višini 138 m.

— **Velik protestni shod** proti razpustu obč. odbora so priredili v nedeljo v Idriji. Shoda se je udeležilo do 3 tisoč ljudi. Priredili so ga naprednjaki in socialisti skupno.

Zveza narodnih društev na Štajerskem in Koroškem.

— **Slovanska Čitalnica** v Mariboru naznanja vltudno svoj drugi jesenski zabavni večer, ki se priredi v nedeljo 15. novembra 1908 ob 8. uri zvečer v mali dvorani „Narodnega doma“. Glasbene točke (dvojne citre, gosli in klavir) izvajata učenki slovenske dekliške šole Franica Brandlova in Gizela Voglarjeva. Z glasbenimi

točkami se vrste napevi in izbrani komadi na gramofonu gosp. mag. pharm. Zavabila. — Ples. — Uvedeni gostje dobrodošli! Vstopnine ni.

— **Klub slov. nar. naprednih akademikov** v Celju namerava ustanoviti prihodnje leto v novo sezidanem „Sokolskem domu“ v Gaberju veliko ljudsko knjižnico in čitalnico. Ker pa rabi v ta namen mnogo knjig in denarnih podpor, se obrača že danes do slovenske javnosti s prošnjo za podporo, ki se naj pošilja na naslov Karol Laznik, cand. jur. Celje. Odbor.

— **Klubu slov. napr. akad.** v Celju je darovalo akad. teh. društvo „Triglav“ v Gradcu 35 knjig in gosp. notar L. Baš 10 knjig. Prišrna hvala. Živeli nasledniki!

— **Kmetijsko bralno društvo v Rogoznici pri Ptuj** priredi v nedeljo, dne 22. t. m. ob pol 4. uri popoldne v prostorih „Narodnega doma“ v Pruju veselico s vsopredom: 1. Gledališka igra „Aretiran snubač“, burka v enem dejanju. Tamburaški zbor svira: 1. Savski valovi, valček. D. Hruza. 2. San. Glasbena slika. V. G. Brož. 3. Kroz vatru, brzopolka, A. Jirka. V spodnjih prostorih prosta zabava s tamburanjem, šaljivo pošto itd. Vstopnina za osebo: sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 70 vin., III. vrste 50 vin., stojišča 30 vin. K obilni udeležbi vltudno vabi odbor.

— **Akad. tehn. društvo „Tabor“** v Gradcu naznanja, da se vrši drugi redni občni zbor v soboto 14. t. m. v društvenih prostorih Brandhofgasse 12/I z običajnim vsopredom. Slovanski gostje dobrodošli!

— **Na občnem zboru akad. tehn. društva „Triglav“** dne 4. novembra 1908 izvolil se je sledeči odbor: Predsednik: tov. teh. Zupančič Fran; podpredsednik: tov. med. Hrovat Anton; tajnik: tov. med. Kolterer Fran; blagajnik: tov. med. Vrečko Vladimir; gospodar: tov. iur. Košan Janko; knjižničar: tov. iur. Schmidinger Miroslov; odb. namestnik: tov. med. Ogorevc M.; revizorja: tov. iur. Šmid Konrad in tov. iur. Pirkmajer Otmar.

Svetovne vesti.

— **O nemškem dijaku.** „Ni čnda, da se ima vsak nevedni ničemnež, ki nosi pestro kapico na glavi, prav tako, kakor vsak kmetski zarobljenec, ki nosi suknjo v dveh barvah, za vzvišenega nad meščanstvom ter da govori in misli o „filistrih“ prav tako kakor kak junkerski častnik o „ljudski bagaži“ — katera ga vzdržuje. Seveda treba te mnogoštevilne žrtve suznosti bolj pomilovati nego obsojati. Temn nasproti pa zaslužijo šibo oni gospodje profesorji in dvorni svetniki, kateri se prav nič ne pomišljajo zapeljivati mlado domišljijo ter se laskati mladi nespameti s tem, da utrjujejo dijake v „barbarski dijaški romantiki“ ter z zmešanim čvekanjem o „akademični svobodi“ goje in negujejo najblaznejšo izključljivost.“ Tako je pisal nemški kulturni in literarni zgodovinar Johannes Scherr, profesor na tehniki v Curihu 1817 do 1860 v svoji knjigi Deutsche Kultur und Sittengeschichte o Burschenschaftih in o nemškem dijaku. Scherr je sicer že zdavnej umrl — a njegove besede so še tako resnične, kakor bi govoril o najnovejših dogodkih v Pragi. Nemci pa naj bi se malo zamislili nad tem dejstvom, da je njih dijaštvo danes še na oni stopinji, na kateri je bilo v prvi polovici minolega stoletja. Če so na to ponosni, jim ne bomo kalili veselja.

Trgovski pomočnik

zmožen slovenskega in nemškega jezika vojaščine prost in dober prodajalec manufakture, se sprejme v trgovini mešanega blaga

Slavinec & Šeleker

Šmartno pri Litiji. 642 3-1

Nova koncesijonirana posredovalnica služb

Franč Lipovšek v Dobrišivasi, pošta Petrovče

se priporoča gospodarjem in poslom za ceno posredovanje služb kmetijskih in hišnih poslov. 641 1

PREPRIČAJTE SE

da doblite najcenejšo in najboljšo blago samo pri tvrdki: 592 4

FRANTIŠEK MEJDR
Platare n. s. Usti n. Or. Entrald to (Gosko)

Barhenti, damasti, gradli, kanafasi, kretoni, cefiri itd., vse po najnižji ceni. Lastna tovarna. Zahtevajte povsod **Novo platno** z narodnim kolekom komad 23 m za 16 kron franko.

Edina slovenska puškarska tvrdka

Ludvik Borovnik

v Borovljah na Koroškem.

Najboljša delavnica za temeljito popravo lovske puške, za izdelovanje novih vložnih cevi za kroglice in drobni svinec, za nasa-janje novih kopit. Dela po najnižjih cenah! Kdor si želi nabaviti novo, zanesljivo in ceno puško, naj zahteva najnovejši slovenski cenik, kateri se brezplačno dopošlje.

Velika zaloga raznovrstnih revolverjev od 7 K naprej 216 50-34

Za zimsko sezono!

577 11-4 Krasne obleke, površniki in razna oblačila za gospode in dečke v velikanski izbiri.

JOSIP HOČEVAR, Celje, Kolodvorska ul. 5.

Lastni izdelki iz pristno angleškega blaga.

Velika zaloga tu- in inozemskega blaga za naročila po meri.

Izredno nizke cene!

Prav dobra gostilna z lepim posestvom

prodaja tobaka in trgovina, s 5 sobami, 3 obo-
kanimi kletmi, 1 konjski in 4 delni svinjski
hlev, pod s kozolcem, 2 lepa vrta sadonosnika
ter lepe njive in travniki, vse skupaj tik farne
cerkve, z vsem pohištvo za gostilno in trgo-
vino, prodaja po nizki ceni posestnik **Mihael**
Marcen pri Sv. Štefanu, p. Šmarje pri Jelšah.
631 2-9

V Št. Janžu na Vinski gori
je razpisana

služba šol. vodje.

Tretji plačilni razred, dvo-
razredna šola, prosto stano-
vanje. Prosnje je poslati do

30. novembra t. l.

na krajni šol. svet v Št. Janž
na Vinski gori. 644 2-1

Ivan Saiko v Koprivnici,
Štajersko, odda takoj

v najem

svojo trgovino z mešanim blagom in
gostilno pod nizkimi pogoji. 540 1

Kupujte narodni kolek!

Ježice (knoper), želod, divji
kostanj, sploh vse deželne
pridelke kupuje

Anton Kolenc v Celju.

Izjava.

Podpisani Anton Habjančič, Anton Repa in Anton Keuc, vsi po-
sestniki v Zg. Porčiču, pripoznamo, da ne odgovarja resnici, da bi bil
g. Fran Posinger, posestniški sin pri Sv. Trojici, pri priliki občinskih
volitev v občini Zg. Porčič z zvijačo izvabil iz sester Ane, Barbare in
Apolonije Lorbek pooblastila s tem, da jim je baje dal v podpis tiskovine
pooblastil, rekel pa, da se podpišejo na prošnje za davka prosto žganje.
Prepričali smo se, da je temeljila ta naša trditev na c. kr. okrajno gla-
varstvo na popolnoma napačnih informacijah.

Obžalujemo zato to svoje dejanje, ter se g. Francetu Posinger za-
hvaljujemo, da je pri c. kr. okrajni sodnji Sv. Lenart od nadaljnjega
postopanja napram nam odstopil.

Obenem se zavežemo plačati za družbo sv. Cirila in Metoda 20 K
ter za uboge občine Zg. Porčica 10 K.

Anton Habjančič, Anton Repa, Anton Keuc.

Sv. Lenart, dne 7. novembra 1908.

636 1

Najboljše peči

vseh vrst, tudi za **štedilnike,**
kurjavo z žaganjem,
izborna **slamorenice**
delujoče
in sploh vse železninsko blago po najnižjih cenah
priporoča

trgovina z železnino „**MERKUR**“
P. Majdič, Celje.

Zaloga najboljših in zajamčenih umetnih gnojil
po tovarniških cenah. 637 5-1

Milan Hočevar — Celje

Glavni trg št. 10

Priporoča direktno **kavo** kila po K 2.—, drugih vrst po
importirano arabsko K 2-40, 2-80, 3-20, 3-60 itd.
trikrat na teden **kavo** kila po K 2-80, 3-20 in 4.—. Fino
svežo praženo **bučovo olje,** **Ogrske salame,** **švi-**
carski sir, **rađajnsko,** **slatinsko kisle vode.** Galico,
žveplo, rafije in Bartelovo klajno apno.

Premog s pečovniških jam. — Prodaja na drobno in
v celih vozovih. 263 — 81

643 10-1

Samo pristno, ako je na pod-
platih vtisnjena ustanovna
letnica 1860.

šent Peterburške
Galoše
čevlji za sneg „Storm Slippers“

Vsak dan
jih izdela to-
varna 60.000 parov.

Edini kontrahenti: Messtorff,
Behn & Co., Dunaj I.

Prodaja na drobno v vseh boljših trgo-
vinah s čevlji, gumijevimi izdelki in modnim blagom.

Za neveste in ženine poročni
prstani in druga ženitovanska darila

Rafael Salmič

v „Narodnem domu“ v Celju

Velikanska zaloga ur, prstanov, uha-
nov, verižic i. t. d.
Velika izber očal ter optičnih predmetov.

Velika delavnica za vsakovrstna popravila.

Vsakomur je na ogled stotine zahvalnih in priznalnih pisem.
Naročite cenike katere razpošiljam zastoj
in poštne preste.

Točna postrežba! Nizke cene!
666 11-6

Slovenci! Kupujte vžigalice v korist družbi sv. Cirila in Metoda!

Blasnikova in družinska pratika

se dobiva na drobno in debelo v Zvezni trgovini v Celju.

Slovenski trgovci naročajte
Slovenske gospodinje kupujte

590
11-4

Ivana Pfeiferja iz Spodnje Hudinje pri Celju.

Izvrstno blago. Nizka cena.

pralno milo

Vinske drože

kupuje žganjarna

Robert Diehl, Celje

Graška ulica 43. 639 3-1

Kupim

hmelj

po dnevni ceni

Emerik Kuvec,

Zalec. 633 3-2

V Ameriko in Kanado

je najsložnejše in najbolj gotovo potovanje s

Kunard-progo

Odhod iz domačega pristanišča
Trsta: Carpatija 10. novembra,
Ultonija 17. novembra, Slavonija
1. decembra 1908. — Iz
Liverpoola: Lusitania (največji
in najlepši parnik sveta)
dne 14./11., 5./12., 16./1., 6./2.,
27./2., 20./3. Mauretania dne
2./1., 23./1., 13./2., 6./3.

Pojasnila in vozni listki se dode pri
Andreju Odlašku, Ljubljana
Strokovna ulica št. 25, poleg cerkve Srca Jezusovega

Sprejemem takoj pridnega in poštenega

učenca

ki je dovršil ljudsko šolo ter ga veseli
sedlarska obrt. **Jožef Kalno**,
sedlar v Žaleu, Savinska dolina.
634 2-2

Učenec

od poštenih staršev se sprejme
pri **Franco Iglitschu** v Ptuj, u,
trgovina manufakturnega in
špecerijskega blaga.
632 3-2

Ilustrovani narodni koledar

je ravno izšel in je dobiti v

Zvezni tiskarni v Celju.

Cena: broš. K 1.—, s poštnino vred K 1'20
eleg. vezan K 1'50, s poštnino „ 1'70

za leto 1909.

Trgovska tvrdka

Vjekoslav Leitner, Varaždin, Hrvatsko

veletrgovina z železom

priporoča svojo bogato skladišče železa, žrebljev,
posode, ključavničarskega, kleparskega in raznega
orodja ter vseh v to stroko spadajočih predmetov.

Solidna postrežba.

Zmerne cene.

627 3-1

ZVEZNA TRGOVINA, CELJE, Rotovška ul. 2.

Seznamek založnih knjig.

Zbirka domačih zdravil s poljudnim opisom človeškega telesa. (IV. pomnoženi natis)	K 1'—
Nova pesmarica. Zbirka najbolj znanih slovenskih in slovanskih pesmi. Mehko vezana K 1'80, eleg. vez. „	2'40
Obrtno knjigovodstvo s kratkim poukom o menicah, spisal dr. J. Romih	1'60
Občinski red. Zbirka zakonov, zadevajočih posle obč. področja, spisal dr. I. Dečko, I. zv. K 3'60, trdo vez. „	4'40
Mlinarjev Janez, slovenski junak ali vplemenitba Teharčanov IV. natis	—'80
Kmetijsko gospodarstvo, II. popravljeni in pomnoženi natis. Spisal V. Rohrmann, vezano v platno	1'60
Zbrani spisi P. Pajkove, I. zv. broširan	2'—
Zbrani spisi P. Pajkove, II. zv. broširan, K 2'—, eleg. vezan „	3'—
Zabavnik, spisal A. Brezovnik	1'40
Trtna uš in trtoreja, spisal Ivan Belé	—'80
Luči, Funtek, broširane K 1'40, vezane	2'20
Gedichte, Vodovnik-Siegensfeld, eleg. vezane	2'—
Civilno-pravdni red, dr. L. Filipič, v platno vezan	5'—
Naš dom. I. zv. Vsebinska: „Cesarjevič in sestra dvojčkinji“ in „Krajevna kronika Teharskih plemičev“, broš. „	—'50
Naš dom. II. zvezek. Vsebinska: „Zadnji grof Celjski“ in „Iskalci biserov na otoku sv. Duha“, broširan	—'50
Naš dom. III. zvezek. Vsebinska: „Vojna leta 2000“ in „Loma in na tujem“, broš. an	—'50

Naš dom. IV. zvezek. Vsebinska: „Ciganka“, izvirna povest ter razne humoreske, broširan	K —'50
Naš dom. V. zvezek. Vsebinska: „Pavlo Črnokril“, „Nu. občinstvo“, „Ljubezen do domovine“, „Pesem o hudourniku“, „Karin“ in „Plesati ni znal“, broš. „	—'50
Naš dom. VI. zvezek. Vsebinska: „Pevčevo srce“, „Krvava svatba v Kijevu“, „Priatelj Lovro“	—'50
Naš dom. VII. zvezek. Vsebinska: „Palica Petra Gašparja Sveteckega“, „Zvonikar“, „Sodba“, „Poezija in proza“, „Vij“	—'50
Kržišnik: Male pesmi za mladino, broširane	—'24
Ivan Bele: Viničarjev kašipot, navod, kako vinograde nanovo zasajati in obdelovati, broširan	—'60
Dr. A. Božič: Lovski zakon za Štajersko, kartoniran	1'20
Der Panslavismus. Eine nationalpolitische Betrachtung broširano	—'60
Prof. Jos. Kožuh: Navodilo h kartografičnim osnovam, vezano v platno	4'—
Prof. Jos. Kožuh: Pregledni izpisek iz navodila h kartografičnim osnovam, broširano	—'20
Red za šolske sluga	—'24
Šolski red	—'30
Madeži in njih snajenje, praktično navodilo, kako je snajiti madeže na raznem blagu, kovinah itd. kartonirano	1'—
Srbske narodne pesmi. Sestavil J. Mohorčič	—'40

OPOMBA. Pri naročilih prosimo, da naj blagovolijo cenj. gospodje odjemalci denar naprej poslati, sicer se na naročila ne ozira. Za poštnino je dodati za knjige v vrednosti do 1 krone 10 vin., do 2 kron 20 vin., čez 2 krone pa 30 vin.

Trgovina knjig, papirja, pisalnega orodja itd. Prodaja igralnih kart.

Drsalice, sanske zvončke

in razne zimske predmete dobite po nizki ceni
v trgovini „MERKUR“, P. Majdič, Celje.

688 5-1

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda.

Poslano.

Ni res, da so meni Nemci trgovine take
zblili, da ne moram prodajati, res je pa,
da so mi popolnoma pobili 3 table z na-
pisli in okna na stanovanju, kar pa promet
popolnoma nič ne ovira. Ker so moji napisi
sedaj slabo čitljivi, prosim da se natanko
pazi na trgovino z razbitimi tablam na
vogu Graške in Rotovske ulice, ker to
je prava slovenska trgovina, kjer se vse
blago prav solidno in pošteno prodaja.
Vzorce pošljem proti vrnitvi na vse strani
franko in zastoj.

R. Stermecki, Celje

Trgovska hiša z manufakturnim blagom
na debelo in drobno.

RUDOLF HAVELKA

modna trgovina v Ptuj

priporoča p. n. občinstvu za jesen in zimo najnovejše blago za dame in go-
spode v raznih kvalitetah, kakor tudi raznovrstno platno za životno in po-
stelsko perilo. Nadalje nudi preproge, garniture, volnene in čipkaste zastore
čevlje najboljšega izdelka za dame in gospode, dežnike, zavratnice, ovrtnike,
pletene in likane srajce, ter vsakovrstno drugo v manufakturno stroko
spadajoče blago po primernih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna!

536 41-23

Savinski liker

preiskan in
preizkušen
na ces. kr.
poljedelj-
skem pre-
izkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in
gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni
napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke

VINCENC KVEDER žalec v Savinski
dolini, Stajersko.

13 130-136

Vizitke priporoča Zvezna tiskarna.

IVAN RAVNIKAR, Celje

Telefon št. 17. Graška cesta št. 21. Telefon št. 17.

Trgovina s špecerijskim blagom, deželnimi pridelki in
raznimi suhimi in oljnatimi barvami.

Priporoča svojo veliko zalogo kineškega, ruskega in ceylonskega čaja;
naravnost importiranega jamajke ruma in konjaka; vseh vrst na-
miznega in zdravilnega vina.

Velika zaloga kave najrazličnejše kakovosti, surove kakor vsak teden
183 štirikrat sveže žgane. 84

Nanovo sem vpeljal raznovrstno pecivo za čaj, imperijalski in savinski
sir kakor tudi pristne kranjske klobase in vsak dan sveže surove
čajno maslo, sardine, morske postrežbe v olju ter razne druge delikatese.
Za božične praznike še posebno priporočam razne vrste južnega
sadja in pristno strd.

Bogata zaloga stearinskih, voščenih, nagrobnih in božičnih sveč.
Svinjerejce opozarjam na „Lucullus“, s katerim najhitreje in
najceneje zredijo svoje prašiče.

Na drobno in debelo. Poštna naročila se izvršujejo solidno in vestno.

Zavitke priporoča Zvezna tiskarna v Celju.

POSOJILNICA V CELJU

v lastni hiši
Narodni dom

Posojilnica uraduje
vsak dan od 9. do
12. ure dopoldne
razun nedelje in
praznikov.

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881
z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj
nad 4200 zadrušnikov, kateri imajo vsega
nad 88.000 kron vplačanih deležev ter
ima sedaj nad 6 milijonov kron hra-
ničnih vlog in nad 340.000 kron
rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od vsakega,
ako tudi ni član zadruge ter jih obrestuje
po 4 1/2%. Posojilnica plačuje rentni davek
sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem.
Posojila daje na osebni ali hipotekarni kredit
proti 6%, 5 1/2% in 5% obrestovanju.

Brzjav: „Kamnoseška industrijska družba Celje“.

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba.

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnimi obratom. :::

Izvrševanje vseh stavbenih del: kakor stopnic, fasad, pošbojev, pomolov, nastavkov itd. iz različnih kamenov in cementa. :::

Specijalna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd. :::

Brušenje, puliranje in struganje kamena s stroji.

Mnogoštevilna zaloge nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijentov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakev). :::

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s samotnim ali cementnim tlakom. :::

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, ude-
lanje napisov v iste. :::

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po štiri odstotke ter pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Gornji grad, Sevnica, Šmarje, Šoštanj in Vransko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje. Dosedaj jo dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K.

Slovenci, poslužujte se

79 48-42

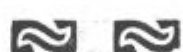
južnoštajerske hranilnice

pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih,

da se naloži denar za mladoletne in varovance izključno le v **južnoštajersko hranilnico.**

ZVEZNA TRGOVINA V CELJU

ROTOVŠKA ULICA ŠT. 2.

ROTOVŠKA ULICA ŠT. 2.

Velika zaloge svinčnikov, peres, peresnikov, radirk, kamenčkov, tablic, gobic, črnih, trgovskih in odjemalnih knjig, zavitkov, papirnatih vreč itd. itd.

Časovni predmeti: papirnati krožniki, servijete, konfeti, serpentine, lampijoni in dr.

TRGOVINA S PAPIRJEM, PISALNIM
IN RISALNIM ORODJE

LASTNA ZALOGA
ŠOLSKIH ZVEZKOV IN RISANK

NAJVEČJA ZALOGA
VSEH TISKOVIN ZA URADE IN PRIVATNIKE
CENIKI BREZPLAČNO NA RAZPOLAGO
SOLIDNA IN TOČNA POSTREŽBA.

K seziji priporoča:

Lampijone,

Serpentine,

Korijandoli,

Karte za tombolo in
šaljivo pošto.

54 74

Za jesensko in zimsko sezono priporočam svojo najobširnejše založeno trgovino novomodnega sukna in volnenega blaga za obleke, kostime, bluže itd. po najnižjih cenah

Karol Vanič ✻ **Celje** ✻ **Narodni dom**